

■ Az előzményeknek is megvolt a szerepük. Az idei szabadtéri évadról sok mindent lehet mondani, de azt nem, hogy simán kezdődött.

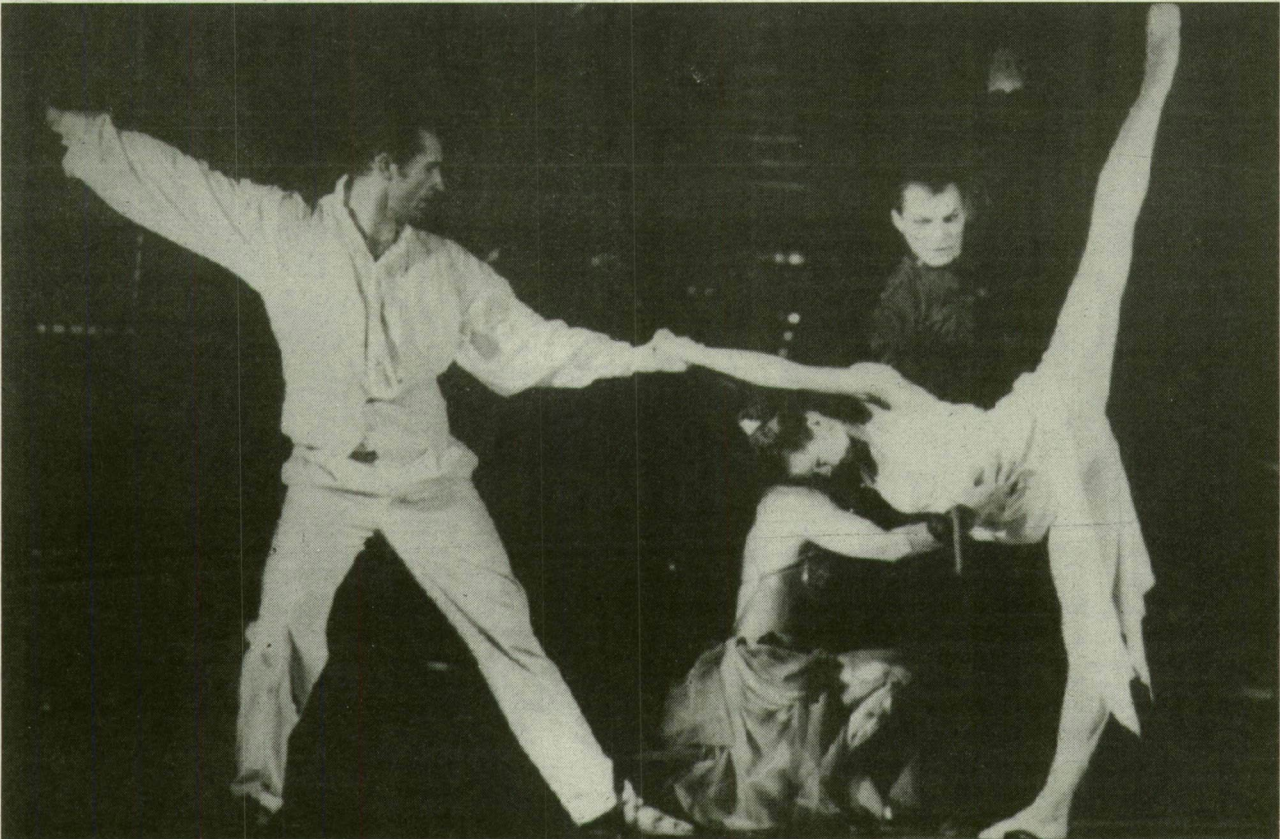
Először is ott volt az igazgatói pályázat, amit – az évad előkészítése felől nézvést – túl későn írtak ki. De kiírták, szabály az szabály, s a negyedik szabadtéri (a hatodik színházi) pályázatát író igazgató, dr. Nikolényi István, az eredményhirdetésig függőben (pontosabban: magában, tehát titokban) kényszerült tartani a műsortervet. Amikor kihirdethette, akkorra már – de csak akkorra – azt is tudhatta, hogy az idén még a régi nézőtér „szerepel”. Utoljára. Azt még senki sem tudta, hogy ki nyeri a nézőtéri rekonstrukció első szakaszára meghirdetett pályázatot.

A körülmények hatalma

Az ezzel kapcsolatos, később kiteljesedő káosznak is van köze az idei évadhoz. A pályázati bonyodalmakról szóló híradások valószínűleg nem azt a hatást tették a potenciális nézőkre, hogy ellenállhatatlan késztetést érezzenek: jegyet váltani a szegedi szabadtéri előadásokra! Ellenkezőleg; de legalábbis a bizonytalankodókat, a határozatlanokat – akiknek csak annyi szűrődött át, hogy *valami zavaros dolog folyik a szabadtéri körül* – nyilvánvalóan arra indította, hogy máshol, másféle nyári szórakozás után nézzenek. (Ne beszéljünk most a szomorú tényről, amely persze nemcsak a szabadtéri, hanem az egész régió idengenforgalmára katasztrofális, hogy már-már a miénket is háborús övezetnek nyilvánítják a balkáni borzalmarktól félelemittas európaiak és „nyugat-magyarok”, azzal, hogy nem és nem jönnek ide... Azt is épp csak említsük meg, hogy utazásvágyunkat – széles e hazában túlontúl sokunkét – durván elfojtja a nem kevésbé szomorú tény: nincs rá pénzünk.)

Mindezen szerencsétlen körülményekre jöttek egyebek, amolyan belügynek számítók, de szintúgy nem hatástalanok a produkciókra sem. Például a műszaki vezető betegsége, aki helyett az utolsó pillanatban ugrott be a színház főműrőne. (Valószínűtlen, hogy összefüggésbe hozható ezzel, de tény, hogy egy balettpróbán majd-

Mérlegféle a szabadtériről, zárás előtt

Antal és kísértői. (Fotó: Gyenes Kálmán)

nem egy lezuhanó díszletelem alatt maradt a sztárvendég, Szakály György...) Vagy például a szabadtéri igazgatója által azóta is sűrűn rosszindulatúnak (időzítettnek) és inkorrektnek minősített, e hasábokon megjelent interjú, amelyben pedig *Tokody Ilona* csak azt mondta el, hogy az előzetes hírekkel ellentétben miért nem vállalt szerepet az idei programban. A híresztelések szerint emiatt az interjú miatt betegedett volna meg a szezonnyitó *Aida* cím-szereplője, *Szendrényi Katalin*...

A választás kockázata

Aki aztán nem is tudta vállalni, hogy a premieren énekeljen. *Misura Zsuzsa* bravúros beugrásával nemcsak megmentette a bemutatót, hanem az *idei évad kétségtelenül legjobb, legemlékezetesebb előadását segített létrehozni*. Vagyis minden baljós előzmény dacára olyan *Aida* született, amely méltán sorolódik

egy – a hírek szerint – formálódó, s 1996-ra kiteljesedő szabadtéri repertoárba. Még akkor is, ha a főszereplő ének-művész gyengélkedése (vagy gyengesége) miatt a másik két operaelőadás nem tudott maradéktalan élményt nyújtani.

A másik egyértelmű siker a balett-ősbemutató volt. *Imre Zoltán és Márta István* Szent Antal megkísértése című, zenei- és táncstílusok egyedi szintézisét teremtő kompozíciójának művészeti értékei mellett érdemes a mérlegre helyezni ezúttal is a *műsorpolitikai* erényt. A szabadtéri programjának meghatározását ismert, hagyományos szempontok és elvek diktálják. A vágyak, és egyre gyakrabban a szakmai-művészeti igények ellen hat, hogy kevés a produkciók létrehozásához rendelkezésre álló pénz. A szabadtéri-vezetés erénye, hogy ilyen viszonyok között is szakmai-művészeti igényességgel keresnek-találnak-választanak kitűnő külföldi énekművészeket. Ez nem mindig azt je-

lenti, hogy *közismert, nagy neveket, világsztárokat*; de bizonyos kockázatot is vállalva olyan szakmai kvalitásokkal rendelkező fiatal művészeket, akik – szinte biztos – világkarrier előtt állnak. Ez a „piacon” való tájékozottságot, informáltságot, feltétlen szakmai jártasságot, jó ítéloképességet és szükséges mértékű hazárdírozási készséget is jelent. Ugyancsak kellő erény egy ilyen színház élén az „időérzékenység”. Magyarán: tudni kell, éppen mikor és éppen kivel, kikkel kell újítani. Nos, a szabadtéri műsorán nem volt még modern táncszínházi produkció; a *Szegedi Balett* éppen megérett arra, hogy ilyen nagy kihtvásnak is megfelelően; Imre Zoltán éppen lezárja munkásságának egy termékeny, hét éves periódusát, a szegedit, melyre kívánczik egy „korona”; a színházakban „begyakorolt”, viszonylag nagy létszámú együtteseket foglalkoztató balettjeinek sorát éppen a szabadtérre komponált művel teljesíthetné ki méltó füzérré.

És lőn. Nekünk pedig illik méltányolni, hogy mindez egyáltalán nem a véletlen, hanem műsorpolitikai tudatosság műve.

A bukás árnya

A kockázatvállalás merészségét nem igényelte, hogy a belet mellé a Temesvári Rómán Opera Parasztszület-előadását hívták meg, hiszen az együttes igazán jó hírű. A puding próbája az evés – szereti hangoztatni a szabadtéri igazgatója. Nos, nem tudom, de azt kell föltételeznem, *ezúttal nem nézte meg, hogy mit vesz*. S aztán a nézők ették – a kefét. Lehet ezer magyarázat, de mentség nincs arra, hogy *mélyen a szabadtéri operaprodukcióinak átlagos színvonala alatt maradt* az idei Parasztszület.

Szakmai profizmussal – a hely adottságainak kihasználásával – készült az *Aida* is, a balett is és az évadot lezáró kasszasiker-daljáték, a *Vámos László*-rendezte Cigányszere-

lem is. Régi, jól bevált program a kétévenkénti néptáncgála, amelynek szerkesztését idén a fiatalabb generáció képviselője, *Diószegi László* vette át Novák Ferencről – de ez se pozitív, se negatív értelemben nem látszott meg a Mese-mondón.

A fesztivál jövője

Ha azt a(z idealizáló) szempontot vesszük, hogy vajon *koronája volt-e* az idei szabadtéri egy fesztiválváros nyári rendezvényeinek – nemcsak azért kell *nemet* mondanunk, mert nem volt amolyan átütő erejű, legalább országos-visszhangos, revelatív előadás, volt viszont a tisztes színvonalat el nem ért... Hanem azért is, mert *Szeged nem fesztiválváros*.

Egyelőre. Számomra tudni illik igen biztató jelek mutatkoztak, hogy rövid néhány év alatt viszont lehet fesztiválváros. Mintha mostanában kezdenénk valóban fölfogni, hogy a roppant tömegeket befogadó nyári (és téli) rendezvények ideje lejárt. Néhányan, vállalkozó szellemű egyének és csoportok már megcsinálják a maguk „buliját”, kiszolgálják a műfajuk közönségét. Ilyen vállalkozásnak tekintem a szabadtéri által is támogatott *Szabad Színházak Találkozóját*, az idén először fölbukkant *Nyári Szünet Színházat*; a „nagy” néptáncfesztivál mellett jó pár éve működőképes mini *nemzetközi néptánctalálkozót*, a tavaszi Májulást, az egyre szaporodó magángalériák tárlatait, a sokféle szervezésű, sokféle stílusú koncertet, a Laposon előbukkant ifjúsági kínálatot, a szakmák nyárra időzített találkozóit. Fesztiválváros csak úgy lesz Szeged, ha nyáron át sok-sok, egyenként nem túl nagylétszámú közönségszereplő igényeit kielégítő produkciót rendez – akinek van erre tehetsége és pénze. A szabadtéri akkor foglalhat helyet mindezek csúcán, ha biztosan tart egy egyenletesen magas színvonalat, ha profizálódik a közönségszervezése és egész, ma még – részben objektív okok miatt – nyomokban is alig föllelhető marketing-munkája.

Ha lesz elég pénze jónak megcsinálni és aztán jól eladni magát.

Sulyok Erzsébet

„Vidámságra is szükségem van”

A Cigányszerelem Ilonája: Pitti Katalin

■ Nem mindenki nézi jó szemmel, ha egy operanékes más műfajok felé is elkalandozik. Ön elég sokat énekel operettet, musicalt is...

– Akit csak az opera érdekelt, az csak az Operába jöjjön el meghallgatni. Arról, hogy az anyaszínházamban mikor és mennyit énekelek, nem nagyon tudnak, mert azok az évadba belemosódó előadások. Egy régi ismerősöm kérdezte nemrég, hogy mi van velem, olyan keveset hall rólam mostanában. Mondtam neki, hogy jöjjön el az Operába, teli vagyok előadásokkal, ott meghallgathat. A sajtóban talán kevesebbet szerepelek, de attól még végzem a dolgom. Ha elvállalok operettet is, az a magánügyem. Boldogan csinálok a nagy drámai sorsokat hordozó szerepek mellett ezt a műfajt is. Szinte mindegyik operában nehéz, fájdalmas életeket kell megformálnom a teljes összeomlásig, a halálig. Nagyon fárasztóak. De az élet ez. Senkinek sem habos torta. Mindenki attól szenved meg

Sok évvel ezelőtt láttam először az Erkel Színházban. Olyan volt, amilyennek Verdi az ideális Violetta elképzelhette: dús, éjfekete hajú, elefántcsontfehér bőrű, intelligensen kacér, elbűvölően nőies. Amikor utolsó áriáját, az *Addio del passato*t énekelte, különös feszültség lett úrrá a nézőtérben, elnémult minden zöreje, érződött, hogy senkit sem hagyott érintetlenül. Pitti Katalin az egyik legnépszerűbb énekesnő idehaza, de ezt inkább emlékezetes operettszerepeinek köszönheti, mint az operának. Most *Lehár Ferenc* daljátékában, a *Cigányszerelemben* Kőrösházy Ilonát, a szép és kacér özvegyet alakítja.

valamit, vagy attól nem, hogy milyen érzékeny lelkű, mi fontos számára. Ezek mellett a sorsok mellett kimondottan jólesik egy kicsit könnyedebbet, másfélét is csinálni. Nekem is szükségem van arra, hogy néha vidám legyek, megmutassam a közönségnek, hogy tudok az is lenni. Ebben a lelkeket próbáló időben mindannyiunknak szükségünk van a nevetésre, és arra, hogy megpróbáljuk legalább néhány órára elfelejteni a gondjainkat. A zene fantasztikusan segít ebben. Felold, felkorbácsol, megnyugtat. Egészen más

dimenziókba viszi az embert, amihez felérni nagyon nehéz annak is, aki csinálja, és annak is, aki hallgatja. De ha megérinti az embert, akkor rákerül egy sírre, és megy rajta végig.

■ Nemi keserűséget is éreztem ezekben a mondatokban...

– Volt idő, amikor úgy éreztem, hogy semmi szükség sincs ránk, mert annyira manipulált lett a világ, és annyira devalválódott az igaz művészet értéke. Szinte lenéztek bennünket az úgazdagok. Nem akarok senkit megbántani, de a pénz nem minden. Biztosan

nem lesz soha annyi pénzem, mint egyeseknek, de számomra nem is ez a fontos. Megélek valahogy, és azt a munkát csinálhassam, amit borzasztóan szeretek... Teljesen mindegy az is, hogy mikor, hogyan ítélek meg. Amit megtehetek, azt igyekszem mindig megtenni. Az energiám, a koncentráloképességem mindig változó. Ez a világsztároknál is így van. Nem vagyunk gépek. Ez a pálya nemcsak pénzszerzésből áll, hanem a zenét szolgáló misszió is, amit sokan elfelejenek, és csak azzal törődnek, hogy az üzleti kapcsolataikat – mert a menedzselés tulajdonképpen ezt jelenti – ápolják. Gyakran azon áll vagy bukik egy nemzetközi karrier, hogy ki, hol, milyen kapcsolatokat őriz és tart melegen. Én erről azt gondolom, hogy ha valaki velem akar dolgozni, akkor az tudja, hogy miért engem akar, és bármikor könnyen megtalál. Én nem talpalok semmilyen munkáért, és nem helyezkedem se jobbra, se balra. Mondták is, hogy ezért nem jutok semmire. Ha ez tényleg így van, akkor teszek rá! Ettől nem leszek boldogtalanabb, legfeljebb szegényebb.

■ Az ember nem is gondolná, hogy mekkora lánya van.

– Bizony, 20 éves lányom

van! A színre felvételizett, sajnos nem vették fel másodszorra sem. Most vidékre szeretne menni játszani, és jövőre újra megpróbálja a főiskolát. Nagyon féltém ettől a pályától, de a saját útját mindenkinek meg kell találnia, és végig kell járnia a stációkat, „mert mindennek rendeltetett ideje vagyon...”. A tehetséges

emberek sokkal kiszolgálottabbak, befelé fordulóbbak, szemérmesebbek. Néha már magam is azt gondolom, hogy jobb lett volna festőnek lenni. Végzi az ember a dolgát, ha meghal, majd rájönnek, hogy mit csinált. De az énekesnél nem marad meg szinte semmi...

Hollósi Zsolt